

DOKLER BOM ŽIVEL, TE BOM LJUBIL

URŠKA MAKOVEC

(Govor na 46. Pristavskem dnevu, 6. oktobra 2013)

Letošnji Pristavski dan nas nagovarja z verzom velikega Slovenca Ludovika Ceglarja: »Dokler bom živel, te bom ljubil«. Že velikokrat smo slišali to njegovo pesem, a vedno dobro dene, da nas zopet opomni, morda spodbudi ali opogumi. Verz me je spomnil na dve precej drugačni in tudi med seboj različni besedili: Prvo je pesem Ivana Minattija »Nekoga moraš imeti rad«, drugo pa esej dr. Milana Komarja »Pot iz mrtvila«. Obe namreč današnjemu svetu, ki je brezčuten in zdolgočasen, kažeta drugačno pot. Pot k življenju v polnosti.

»Imeti rad« ni nujna zapoved le v zakonu, družini ali v odnosu do drugih svojih bližnjih, ampak pri vsem, kar počnemo. Izziv je na vseh področjih življenja najti tisto pravo, odločiti se za nekaj in ne *proti* nečemu, zvesto slediti zvezdi in zaradi nje vztrajati do cilja. To hkrati pomeni odreči se tistemu, kar ne vodi do izpolnitve, premagati lenobo, žrtvovati se za tisto »nekaj« ali »nekoga« in temu darovati vse svoje moči. Pomeni postaviti nekaj na prvo mesto in s tem oblikovati svojo lestvico vrednot. Pomeni zavzeti se za te vrednote z vsem, kar počnemo. Tako zmanjka prostora za relativizem in brezbriznost, pomanjša se moj *jaz*, pomembnejši mi postaneš *ti*.

»Imeti rad« je nasprotje od »biti mlačen«. Dr. Komar pravi, da se okrog kola nihče ne zbira, da pa se vsi »radi zbiramo okrog ognja, ki je simbol toplote in življenja«. Ljudje, ki imajo nekaj radi, ki izžarevajo trdnost, odločenost, življenjsko moč in veselje, nujno privlačijo in navdušijo še druge. Kaj je lepšega, kot videti nekoga, ki z veseljem opravlja svoje delo, svoj poklic! Pa naj bo to mamica, ki mora vsak dan poskrbeti za kup hišnih opravil, vrtnar, ki vsako jutro skrbno zalije rože na vrtu, ali Peter Opeka, ki rešuje na tisoče ljudi s smetišča, ali umetnik, ki s svojimi stvaritvami bogati duha, ali pa znanstvenik, ki odkriva zakonitosti narave. Če le to počnejo s srcem!

A za ta »imeti rad«, za to odločitve, za to izžarevanje veselja potrebujemo pokončne, stanovitne, trdne posameznike. Ti ne nastanejo sami, treba jih je vzgojiti, jim dati primerno izobrazbo, kulturno širino, predvsem pa duhovno trdnost in globino.

Vse to je Ludovik Ceglar imel, zato se je lahko odločil - za duhovniško službo, za umik pred komunizmom, za svobodo v tujini, za kulturniško udejstvovanje, predvsem pa za zvestobo domovini in vsemu, kar je njenega. Zaradi te ljubezni, ki jo je izkazoval ne le z besedo, ampak s svojimi deli, je vse njegovo ustvarjanje prepričljivo in nas bo še dolgo navdihovalo. Dal nam je jasen zgled - postavil je namreč resnico pred lažjo in Boga pred režimski nihilizem, čeprav se je moral zaradi te odločitve odpovedati domu in domovini.

Danes, hvala Bogu, to ni več potrebno, vsaj ne v taki obliki, kot je moral to storiti Ceglar, vseeno pa nas njegov zgled spodbuja k premisleku, ali smo kol ali ogenj, ali imamo kaj zares radi in kaj je tisto, kar imamo radi. Glede na kaj si postavljamo svojo lestvico vrednot? Ali smo odkrili svoje življenjsko poslanstvo in ali ga opravljamo z vsem žarom v službi za druge?

Ta vprašanja ne veljajo le za vsakogar od nas kot posameznika, ampak tudi za skupnost, katere del smo. Kaj si želimo za naš narod, za Slovenijo, za Argentino, za Cerkev, za slovensko skupnost v Argentini, za Pristavo? Ali vsaka od teh skupnosti živi tako, da izžareva življenje in privlači?

Verjetno od mene pričakujete, da odgovorim na ta vprašanja predvsem glede Slovenije, saj sem v njej preživela večino svojega dozdajšnjega življenja in sem jo vsaj v zadnjih letih poskušala tudi aktivno sooblikovati. Slovenija svoje najhujše težave trpi zato, ker je leta 1945 in v letih za tem pobila ali pregnala najboljši del svojega prebivalstva. Od tega si še ni opomogla in si, kot kaže, še dolgo ne bo. Takrat je Sloveniji zavadala kultura smrti, ki ji vlada še danes. Sploh ko pomislimo, da je bilo, odkar je v Sloveniji dovoljen splav, po nekaterih ocenah pred rojstvom ubitih že dvesto tisoč otrok. Narod torej uničuje samega sebe. A kjer se širi zlo, se širi tudi milost, na to ne smemo pozabiti. Leto 1945 je res prineslo nečloveško klanje, a nam je hkrati naklonilo na deset tisoče mučencev, katerih priprošnja bo, prepričana sem, izprosila svetlo prihodnost za našo domovino. V obličih skupnosti sem zasledila precej negativnih novic iz Slovenije. Ne more biti drugače, saj se iz poročanja novinarjev v Sloveniji lahko razbere le negativnost. Nihče namreč ne poroča na primer o množični udeležbi na festivalu družin, na festivalu mladih v Stični, o mnogih dobro obiskanih duhovnih vajah, o veliki organizaciji skavtov, o številnih odličnih razpravah in predavanjih raznih strokovnjakov, kjer človek lahko širi svoja obzorja, o raznih pobudah ljudi, ki jim ni vseeno za stanje duha v Sloveniji. Čeprav je velika družina v Sloveniji prej izjema

(Nadaljuje na 2. strani)

Besedo bo imela Evropa

Evropska komisija bo predlog slovenskega proračuna za prihodnji dve leti, ki ga je vlada sprejela pretekli teden, ocenila sredi novembra, do takrat pa ga bo podrobno analizirala, zato je za vsebinske komentarje sedaj prezgodaj, so uradno povedali v Bruslju. Neuradno pa predlagana struktura ne sledi vsem ključnim evropskim smernicam; na primer z zmanjšanjem investicij. Državni zbor se je s predlogom državnega proračuna za prihodnji dve leti ter ostalimi proračunskimi dokumenti seznanil ta torek.

Poslanska skupina SDS je ob tem v državni zbor vložila interpelacijo o delu in odgovornosti finančnega ministra Uroša Čuferja, v kateri mu očitajo odločitve, ki so na račun zaščite majhne skupine privilegiranih povzročile prekomerno obremenitev davkoplačevalcev. V Novi Sloveni-

ji pa so napovedali interpelacijo proti ministru za notranje zadeve Gregorju Virantu. Katero so glavni razlogi za interpelacijo? S predlogom zmanjšanja občin je minister Virant ogrozil sistem lokalne samouprave in ustavne pravice državljanov, ki so na referendumih odločali o ustanovitvi svojih občin, je pojasnila Ljudmila Novak. Nova Slovenija kliče ministra k odgovornosti tudi zaradi javnega pozivanja k nespoštovanju zakonodaje. Izpostavljajo nepravilnosti pri izplačilu plač javnim uslužbencem. NSi po besedah Novakove moti tudi ministrovo za državo škodljivo delovanje v primeru povračila odškodnin izbrisanim. V NSi-ju po njenih besedah spoštujejo odločitev sodišča in želijo, da se krivice poravnajo, a na podlagi individualne obravnave.

Spominska svečanost na Teharjah

V spominskem parku Teharje je bila preteklo nedeljo 6. oktobra, spominska slovesnost za žrtve medvojne in povojne nasilja. Začela se je s sveto mašo, ki jo je daroval celjski škof Stanislav Lipovšek. Sledila ji je akademija, ki jo je pripravila Nova slovenska zaveza, med katero sta zbrane nagovorila preživeli taboriščnik Ivan Korošec in publicist Aleš Maver.

Del udeležencev je prišel na slovesnost peš z železniške postaje v Celju, po poti, po kateri so leta 1945 šli v teharsko taborišče vrnjeni domobranci in civilne žrtve povojnega genocida v Sloveniji. K maši so prišli svojci in prijatelji umorjenih, nekateri preživeli in številni drugi, ki verjamejo v možnost in nujnost sprave v Sloveniji. Škof Stanislav Lipovšek je pridigo začel s sporočilom rožnovenske nedelje in pomenom molitve rožnega venca, ki je bila zadnja uteha mnogim, ki so šli skozi teharsko taborišče v smrt. Zatem je spregovoril o dvojnem zločinu ki se je zgodil na tem kraju. Prvi, ko so na Teharje pripeljali in tam ter v sosednjih moriščih pobijali nedolžne žrtve, drugi pa, ko so rajne izenačili s smetmi in odpadki. Tretji zločin pa bi bil, če bi mi pozabili na te žrtve in ne storili vsega, kar je v naši moči, da se na tem in na še več kot 600 drugih znanih in nezanih moriščih po naši domovini omogoči vsem žrtvam povoj-

nih pobojev, da dobijo svoje ime in grob. Spomnil je na Jezusov zgled in njegov pomenljiv stavek, da naj ljubimo svoje sovražnike. Nadaljeval je, da je odpuščanje možno le takrat, če smo pripravljeni priznati resnico, pa če je še tako boleča, težka in obremenjujoča. Pot do sprave bo dolga. Treba bo še opraviti zahtevne zgodovinske raziskave o vzrokih in razlogih, ki so privedli do medvojne in povojne nasilja.

Maši je sledila akademija, med katero je zbrane nagovoril Aleš Maver. Kot je dejal, bi moral biti spominski park v Teharjah s tistim, kar predstavlja, postaviti ob bok Brižinskim spomenikom, srednjeveškim freskam po naših cerkvah, ustvarjalnosti slovenskih reformatorjev, Prešernovi rojstni hiši ali volilnim skrinjicam, v katere so Slovenci leta 1990 vrgli svojo odločitev za samostojno državo. Maver pravi, da sta se na Teharjah zgostila neizmerna uničevalna sla in norost, zrasla iz nedrjih tega istega prostora, te iste družbe in tega istega naroda. Teharje so in morajo vedno bolj postajati spomenik v tem prostoru nakopičene uničevalne energije in so kot take žal vtisnile slovenskemu svetu neizbrisen

pečat, je še dejal Maver.

Spregovoril je tudi naš argentinski sorojak Ivan Korošec, rešenec iz teharskega koncentracijskega taborišča, ki je skupaj z nedavno umrlim duhovnikom Janezom Zdešarjem pobegnil in se tako rešil smrti. Obnovil je pot, ki jo je s tovariši prehodil s celjske železniške postaje in predstavil svojevrsten križev pot tistih, ki so umirali pred njegovimi očmi in divjanje rabljev, ki so se izživljali nad ujetniki.

Svoje misli je zaključil z besedami: »Zdi se mi, da naši mrtvi bratje ne morejo imeti mirnega pokoja, dokler bomo mi, ločeno polagali vence in sveče na njih grobove v brezni in rudniških jaških. Ob spominu na vse trpljenje vseh naših mrtvih bratov prosimo Boga vsak dan, da po njih zasluženju, dosežemo med nami sodelovanje, v iskrenosti in bratskem prijateljstvu. - Za Slovenijo ... tako nam Bog pomagaj!«

Nagradni natečaj Urada

Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu objavlja XII. nagradni natečaj za diplomatska, magistrska in doktorska dela na temo Slovencev po svetu in v sosednjih državah. Njegov namen je spodbujanje raziskovalne dejavnosti diplomskih in podiplomskih študentov na področju zamejske in izseljenke tematike in s tem krepitev zavesti o njeni pomembnosti za ohranjanje slovenske identitete v matični domovini in zunaj njenih meja.

V dvanajstih letih se je natečaj že dodobra »prijel« in nanj se vsako leto prijavi 15 do 20 nalog, med njimi čedalje več iz Italije, Avstrije, Argentine in drugih držav.

V pošteved pridejo tudi dela, napisana v španščini. Upoštevana bodo dela, zagovarjana v obdobju od 01. 11. 2012 do 31. 10. 2013. Kandidati naj na naslov Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, Erjavčeva 15, 1000 Ljubljana, Slovenija, s pripisom

»ZA NAGRADNI NATEČAJ« pošljejo ali dostavijo en vezan izvod svojega dela v trdih platnicah, potrdilo o uspešno opravljenem zagovoru diplomskega, magistrskega ali doktorskega dela z razvidnim datumom zagovora in kratek življenjepis z osnovnimi osebnimi podatki in kontaktnim naslovom (tudi elektronska pošta in telefon).

Dodatne informacije dobi- te lahko preko elektronske pošte: zvone.zigon@gov.si

Kazenska ovadba proti Ribičiču

Publicist Roman Leljak je predstavil Kazensko ovadbo proti nekdanjemu visokemu funkcionarju Mitji Ribičiču, zaradi kaznivega dejanja genocida in vojnega hudodelstva. Ovadba obsega 504 strani, zanjo pa se je odločil, ker je zbral veliko obremenilnih dokumentov.

Ribičič je kot namestnik načelnika OZNA (Organizacija za zaščito naroda, tajni organ režima) za Slovenijo leta 1945 in 1946, zadolžen za Štajersko, storil kaznivo dejanje genocida sedaj po 100. členu Kazenskega zakonika s tem, da je vodil, organiziral in logistično izpeljal nasilno izselitev nemške manjšine iz Slovenije v času od junija 1945 do septembra 1946. V času od junija 1945 do septembra 1946 je nadzoroval, vodil in organiziral nasilno izselitev najmanj 16.100 pripadnikov nemške manjšine ne glede na spol in leta starosti.

Poleg tega mu kazenska ovadba očita, da je kot komisar brigade IV. operativne cone in Koroške grupe odredov v činu majorja od decembra 1943 do maja 1945 storil kaznivo dejanje vojnega hudodelstva sedaj

po 102. členu Kazenskega zakonika s tem, da je ukazoval in vodil likvidacije civilnih oseb, ukazoval likvidacije svojih vojakov brez sodnih procesov. Leljak je v arhivih našel tudi sezname domnevnih izdajalcev, ki jih je Ribičič sestavljal na način, da je osebno ali preko podrejenih zasliševal in mučil civilne in vojaške osebe. Tako pridobljene podatke je potem uporabil in sestavil sezname ljudi, ki so bili po vojni v večini likvidirani, obsojeni na dolgoletne zaporne kazni ali pa nasilno izgnani iz Slovenije. Na teh seznamih je skoraj petsto ljudi s področja Štajerske in Koroške, ki so po vojni

izginili.

Prijavitelj Zoran Leljak predlaga, da se izvedejo predlagani dokazi v smislu izvedbe predkazenskega postopka ter se po opravljeni preiskavi zoper osumljenca vložijo obtožni akt zaradi suma storitve kaznivih dejanj genocida po 100. čl. KZ-1B in kaznivega dejanja vojnega hudodelstva po 102. čl. KZ-1B

Spomnimo, da so kriminalisti Mitjo Ribičiča zaradi suma sodelovanja v povojnih pobojih že enkrat ovadili, (maja 2005) ko je bil osumljen kaznivega dejanja genocida. Preiskovalni sodnik je takrat zavrnil predlog tožilstva, da se opravi preiskovalna dejanja. Isti tožilec je nato zahteval tudi preiskavo zaradi kaznivega dejanja hudodelstva zoper civilno prebivalstvo, vendar je sodišče tudi to zahtevo zavrnilo, saj da zanjo ni utemeljenega suma ... Glede na takratno zadržanje sodišča, se tudi tokrat poraja dvom ali bo do procesa sploh prišlo, vendar pa je bilo po Leljakovih besedah kazensko ovadbo potrebno vložiti zaradi naše zgodovinske odgovornosti.

VTISI IZ SLOVENIJE

V sozvočju z naravo

(Od našega dopisnika)

Primerjanje je nekaj stalnega v življenju. Kaj je boljše ali slabše; kako je bilo prej in kako je zdaj - stalen proces vrednotenja. Kljub temu pa to vrednotenje ni nekaj preciznega; morda niti ni pravično. Ko primerjamo, moramo primerjati med seboj primerljive dogodke, stvari, prostore.

V tej smeri so se mi razvijale misli v tem preteklem mesecu, ko nismo več trpeli (ali uživali) ob visokih temperaturah. Morali smo izbrskati jopice in puloverje izpod poletnih majic in srajc. Vendar ni bil edini občutek, ki je usmerjal v primerjanje. Tudi oči so primerjale: zeleni gozdovi so začeli dobivati počasi tone, ki so se oddaljevali od prvotne barve in se spreminjajo v oker in rjave odtenke.

Kako neki doživljajo spremembe v tropskih krajih, ko je vedno toplo, sončno? Ponekod imajo deževna in suha obdobja, s katerimi dobivajo vsebino za pogovore. Vse prav pride.

Težje je primerjati kako je v različnih krajih, saj so po-

goji povsem drugačni. Primerjati velemesto in podeželje že ni primerljivo. Primerjati Slovenijo z Argentino tudi ni ravno enakovredno. Kljub temu ne moremo brez tega.

Večkrat pride v pogovor navezanost oziroma povezanost človekovega življenja z okoljem, z letnimi časi. V Buenos Airesu je možno zaznati spremembo bolj v višini termometra, morda v deževnem obdobju, a drugače ne pride v zavest občutek, da je konec poletja in začetek jeseni.

V tej smeri so prihajali vtisi o spremembi letnih časov, predvsem tistih, ki peljejo v umiritev, v počivanje (narave namreč). Možnost sobivanja z naravo v direktnem stiku se kaže na različne načine.

Eden od teh - kot možen primer - je imenovanje izpitnih obdobj v šolskem sistemu. Izpitni roki v Argentini nosijo ime kar po mesecih (*exámenes de diciembre, de marzo*), medtem ko slovenski dijaki in študentje polagajo izpite v spomladanskem ali jesenskem roku.

Vsi, tako v Sloveniji kot v Argentini, pa uživajo poletne in zimske počitnice ...

GB

DOKLER BOM ŽIVEL, TE BOM LJUBIL

(Prihaja s 1.strani)

kot pravilo, pa je precej mladih, ki živijo po nauku Cerkev in so odprti za življenje. Ko rečem »precej«, s tem ne mislim množice, ampak na sol družbe, na tisto količino, ki bo lahko marsikaj spremenila, če bo želela, saj ne le, da ima »nekaj rada«, ampak ima rada tisto pravo. Seveda se tudi ta sol še ni otresla vseh posledic sedemdesetletnega pranja možganov. Manjka ji poguma, zdrave drznosti in ustvarjalnosti. Upam, da se bo vsega tega sčasoma naučila, vsekakor pa je pri tem spreminjanju dobrodošel vsak, ki se iz tujine preseli v Slovenijo in s seboj prinese svobodno razmišljanje in svežino.

Stanje duha v slovenskih skupnostih po svetu je seveda neprimerno boljše, saj je že po naravi tako, da gredo od doma le najboljši ali vsaj najpogumnejši. A dejstvo je, da te skupnosti ne morejo preživeti, če se ne napajajo iz domovine. Če pa je ta šibka oziroma se zanje sploh ne zme-ni, skupnostim zmanjka glavni vir duhovnega napajanja. Drugače je bilo pri politični emigraciji, ki se iz komunizma seveda ni napajala, ampak mu je postavljala protiutež. A tudi prek tega je na nek način črpala razlog za svoj obstoj. Danes se morda zdi, da je ta razlog s padcem komunizma usahnil, vendar po mojem mnenju ni tako. Slovenija bolj kot kdajkoli prej potrebuje pokenčnih posameznikov, ki jo bodo prekrasili. Kako se take vzgaja, precej bolje veste vi tukaj kot večina v domovini. Če hočemo kot Slovenci preživeti - tu ali kjerkoli po svetu, moramo okrepiti najprej svojo domovino Slovenijo. Obstaja nekaj precej preprostih

načinov, kako k temu pripomoči: Mislim, da že s pričevanjem o tem, kako živi tukajšnja skupnost, lahko naredimo veliko. Zgled in dobra volja vlečeta. Ohranjanje stikov s sorodniki in prijatelji v Sloveniji je koristno za obe strani, saj bo dobro delo tudi znanju slovenščine v skupnosti. Vem tudi, da se nekateri redno oglašate s svojim pisanjem v občilih v Sloveniji. Verjetno si niti predstavljate ne, koliko s tem prispevate k odpiranju tamkajšnjih glav! Nezanemarljivo ni niti udejstvovanje v slovenskih političnih strankah, ki imajo tukaj svoje odbore. Imeti rad slovenstvo torej ne pomeni nujno preseliti se v Slovenijo, pomeni pa, da imamo pri svojem delovanju neprestano v mislih krepitev celotnega naroda, kar najprej pomeni krepitev Slovenije.

Če pa želimo krepiti ali z drugimi besedami »imeti radi« nekaj ali nekoga drugega, moramo najprej krepiti sebe. To zahteva skrb za intelektualni, kulturni in duhovni napredek - tako svoj osebni, kot napredek svoje družine in ožje skupnosti. V našem primeru torej Pristave. Ta mora ostati središče ustvarjanja in rasti - v skrbi za vsakega posameznika in za celotno pristavsko skupnost.

Dragi Pristavčani, naj bo danes torej dan praznovanja vsega, s čimer je Pristava obogatila slovenski narod, in dan zaveze vseh nas, da bomo slovenstvo še naprej postavljali na pomembno mesto v svojem življenju.

Naj zaključim s Cegljarjevimi verzi, ki so tudi moja iskrena želja vsem nam ob današnjem prazniku:

*Dokler bom živel, te bom ljubil,
maj narod, jezik, domovina.
Naj Bog mi vnema to ljubezen,
da je ne ohladi tujina!*

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

TONÉ MIZERIT

Argentinska politika pa nam res vsak dan pripravi kako presenečenje. Ko je kazalo, da pot do volitev poteka mirno in varno, je državo presenetila nenadna bolezen gospe predsednice. Zdravniškemu predpisu enomesečnega počitka je sledila odločitev operacije. Za ladjo je nevarno, če mora kapitan, sredi viharja, na bolniški dopust.

Preveč skrivnosti. Kot na vseh drugih področjih, je tudi kar se predsedniškega zdravja tiče ta vlada navajena, da prikriva resnično stanje. Šele, ko je predsednica morala na nov pregled, je vlada priznala, da je pred kakim mesecem utrpela udarec na glavi (kako, se še sedaj ne ve), ki ji je s časom povzročil krvavo strjenino med lobanjo in možgani. Zdravniki so preteklo soboto predpisali mesec dni počitka. Najprej so celo resni politični opazovalci sumili, da bi to morda lahko bila volilna strategija. Spričo napovedanega poraza 27. oktobra bi sočutje do bolne predsednice lahko preusmerilo glasove na vladni mlin. Nekaj takega se je že zgodilo potem, ko je gospa Cristina ovdovela, in na naslednjih volitvah požela znanih 54%. Če pastirček preveč laže ... In kmalu se je pokazalo, da je stvar resnična. V ponedeljek je predsednica ponovno obiskala zdravstveni kompleks fundacije Favalaro, kjer so jo internirali in za ta torek napovedali operaciji. Strnjeno kri naj bi ji odstranili s kirurškim posegom. Kot so trdili strokovnjaki, v samem posegu, pa tudi v poznejšem zdravljenju, ni večje nevarnosti. Celotna zadeva je zelo enostavna. Bolj pa zdravnike skrbi delikatno stanje njenega srca, ki je že nekajkrat prižgal alarmni zvo-nec, pa ga gospa ni hotela poslušati.

Politični zapleti. Po prvi diagnozi je v državnem vodstvu prevladovalo prepričanje, da gospa ne bo zaprosila za »dopust«, temveč iz vladne rezidence stala ob krmilu in bi jo podpredsednik nadomestil le v protokolarnih zadevah. Taktika je razumljiva. Amado Boudou ima že nekaj časa med narodom najslabši ugled vseh vladnih politikov. Njegovi »najstniški« nastopi tekmujejo s številom sodnih postopkov, kjer je obtožen raznih korupcijskih dejanj. Zato je bil zadnje mesece izrinjen iz vladnega kroga in sami vladni kandidati so zahtevali, naj se sploh ne pokaže v volilni kampanji, ker dejansko odbija glasove. Ima pa hude nasprotnike (sovražnike?) v samem osrčju vlade, med njimi predsedniškega sina

(Máximo Kirchner). Za mesto podpredsednika ga je osebno izbrala gospa Cristina, mimo (in proti) volji in nasvetu vsega njenega zaupnega kroga. Ko je sedaj po ustavi moral prevzeti krmilo države, je isti krog poskrbel, da bo le okrasna figura, medtem ko bodo vajeti sukali v ozadju. Sploh so celoten postopek izpeljali skoraj mimo ustavnih določil. Predsednica bi morala za dopust zaprositi parlament, ki bi potem formalno potrdil podpredsednika na vodilno mesto. Nič tega se ni zgodilo. Boudou je podpisal sprejem funkcije kar pred vladnim notarjem. Je to sploh veljavno? Kup vladnih ukrepov ni ustavno veljavnih. Tako pač deluje kirchnerizem.

En mesec, dve leti. Zadeva ni enostavna. Če bolezen gospe predsednice ne bo spremenila volilne tendence, je pričakovati kar zapleteno obdobje dveh leto do njenega odhoda. Že zadnji volilni rezultati so precej omajali njeno vsemogočno avtoriteto. Če bodo sedanja bolezen in pa srčne težave, o katerih se vztrajno šepeta, zmanjšale njeno nadzorstvo nad političnim delovanjem, se je bati kakih pretresov znotraj vlade same in v družbenem razvoju. Že pred tem se je začelo tekmovanje med raznimi veljaki, ki težijo po predsedniški kandidaturi leta 2015. Cilj je časovno preveč oddaljen, da bi z njim izgubljali čas in moči, ki so potrebne v vsakdanji upravi države in družbe. Res sta inflacija in pomanjkanje varnosti dve vprašanji, ki najbolj težita normalnega državljana. A je neskončna vrsta drugih vprašanj, ki so tudi bistvene važnosti, pa jim vlada nikdar ni resno pogledala v oči, še manj iskala stvarnih odgovorov. Te dni je Argentina doživela nov poraz, ko je vrhovno sodišče ZDA zavrnilo pritožbo v zvezi z zunanjim dolgom. To se lahko še poostri. Devizni sklad vztrajno pada. Najbolj zanimivo je, da so ukrepi, ki jih je vlada (Moreno) odločila, kot prepoved svobodne deviznega trga, le še poslabšali stanje. Turistična bilanca, ki je bila zelo pozitivna in državi prinašala lepa sredstva, je sedaj grobo negativna. Tujih turistov je vedno manj, in tisti ki pridejo, menjajo dolarje ali evre na črnem trgu. Poceni uradni dolar pa vabi milijone Argentinecev, ki prepotujejo ves svet in s kreditnimi karticami praznijo domači devizni sklad. Res je količina rezerv še vedno znatna, a med to kravitvijo, zunanjim dolgom in stroški za uvoz raznih goriv, kaže na prihodnje obzorje temnih oblakov.

PRISTAVA - 43. MLADINSKI DAN

Kljub dežju sonce!

Je že tako, da mora za mladinski dan na Pristavi deževati. Tako je bilo tudi letos - da se slučajno ne bi izneverili tradiciji! To pa nikakor ni pokvarilo dobre ga vzdušja!

Kljub kilavim vremenskim izgledom so zagnani športniki začeli že zjutraj in odigrali nekaj tekem. Sledil je pozdrav in dviganje zastav na pristavskem dvorišču, nato pa smo se zbrali pri sveti maši. Poglo-

nijsko dekle (rožnik) pa je moralo oditi, še preden jo je spoznal. Julijo (dekle meseca julija) mu je Kolarček pred nosom speljal, saj sta skupaj odšla na morje. Sreča res ni bila na Ramonovi strani! Veliko deklet velikega srpana (avgust) je bilo sicer lepo na pogled, a je kot velika sestra samo ukazovalo - neznosno! Septembska (mesec kimavec) je vsemu le kimala, da se ji je skoraj zlomil vrat, sledilo pa ji je

dekle meseca vinotoka, ki je ubogega Ramona nehote opijaniilo, saj ni znal »kulturno« piti vina. Novembra (listopad) je v Sloveniji že precej hladno in listje odpada z dreves. Tako so z dekleta odpadali tudi listki, na katerih je imelo napisano vse, kar si je moralo zapomniti. Le listek, na katerem je pisalo, zakaj je prišlo k Ramonu, je nekje izgubilo ... Decembar je mesec kolin, mladeniču pa je prinesel dekle, ki ji dobro

kuhanje ni delalo težav, a kaj, ko je bila pripravna tudi za vsakršno klanje živali! Ramon se je ustrašil, da bi še njega zaklala! Bil je torej v škripcih - po letu dni še vedno ni imel žene! A glej, poklicali so Vilo Viki, ki je rešila težavo: Letu je pričarala še en mesec - »pristaver« ali po slovensko »mogočni ombu«. Ta je Ramonu končno pripeljal dekle, ki je bilo primerno zanj. Oba sta si namreč prizadevala, da bi ohranila dediščino svojih prednikov - dekle bi rado ohranilo slovenstvo, Pristavo in skupnost, Ramon pa družinsko premoženje. Kraljeva dediščina je bila torej rešena!

Mladina se je zahvalila vsem, ki so pomagali izvesti mladinski dan, nato pa smo se preselili v spodnje prostore ter še dolgo klepetali in plesali.

Pristavska mladina si želi, da bi bila tudi dediščina naših dedov in staršev rešena - da bi jo še dolgo ohranjali, se družili na Pristavi in vztrajali v zvestobi slovenski skupnosti!

-a. -c.

bili smo se v skrivnost neskončnega Božjega usmiljenja, ki se nam razodeva prek prilike o izgubljenem sinu. Ob ubranem petju pristavske mladine smo obhajali mašno daritev, hvaležni, da se Jezus nikoli ne utruji odpuščati, ampak nas vedno znova vabi na svojo gostijo. Sklenili smo z molitvijo, naj Bog začne spreminjati svet tako, da najprej spremeni vsakogar izmed nas.

Duhovni hrani je sledila še telesna - kuharji (Ludmila Golob, Andrej Conde in Martin Zarnik) so se izkazali, postrežba je bila nadvse prijazna! Marsikdo je še dolgo obsedel v prijetnem klepetu ob dobri družbi. Medtem so najbolj zagnani še vedno vztrajali v dežju, blatu in vetru, da bi do konca izvedli športne igre. Pa se ni izšlo! Dekleta so predčasno končala, fantje pa bodo finalno tekmo izvedli v kratkem, na kakšen lep pomladanski večer.

Nestrpno smo že pričakovali kulturni program, saj smo si, kot ponavadi na Pristavi, obetali obilo smeha. In res ga je bilo veliko! Mladenič Ramon, kraljevi sin, je v igri, ki jo je pripravila pristavska mladina, dobil nalogo, da si v enem letu najde dekle, s katerim se bo poročil, sicer bo vsa dediščina prešla v roke pretkane komisije. Ramon je tako vsak mesec spoznal po eno dekle, ki je imelo lastnosti posameznega meseca, kot ga poimenujejo in doživljajo v Sloveniji. Dekle prosinca (januarja) je neprestano prosilo, februarско (svečan) ga je prestrašilo z ezoteričnimi svečami, sušec (marec) je prinesel suho in pusto mladenko, dekle malega travna (april) pa je bilo še otrok. Med obiskom brstečega dekleta velikega travna je Ramonu ravno zazvonil telefon, cvetoče ju-

SSTRMB

Leto vere na tečaju

Na Slovenskem srednješolskem tečaju ravnatelja Marka Bajuka polagamo bistveno važnost na učenje predmetov, povezanih s slovenstvom. A vedno je prisotna tudi skrb za versko življenje in vzgojo naših dijakov.

Kot vsako leto smo tudi letos 9. marca tečaj začeli s sveto mašo, ki jo je daroval katehet g. Franci Cukjati. Pri nagovoru je spodbujal dijake, naj izkoristijo čas za učenje in se resno zavzamejo za študij. Nastopni petošolci so vodili petje ob spremljavi kitar. Ob koncu svete daritve je spregovorila ravnateljica prof. Neda Vesel Dolenc.

V soboto, 23. marca so imeli dijaki pri urah verouka **velikonočno pripravo** in priložnost za spoved. Gdč. Julka Furlan je z dijaki molila križev pot, kot pripravo na veliki teden. Spovedovali so dr. Jure Rode, gg.

Dane Vrečar in Franci Cukjati.

Dan duhovnosti kot pripravo na romanje v Lujan smo imeli v soboto, 11. maja. Vodila sta ga g. Toni Burja (iz Kanade) in katehet g. Franci Cukjati s sodelavci. Navzoči sta bili tudi ravnateljica prof. Neda Vesel Dolenc in podravnateljica dr. Katica Cukjati. Dijaki so se razgovarjali po skupinah in imeli priložnost za spoved. Dan duhovnosti smo zaključili s sveto mašo.

Svetovnega dneva mladih v Río de Janeiro smo se tudi spomnili na tečaju. Pri urah verouka smo brali primerne članke iz Družine in se o temi pogovarjali. Za domačo nalogo so dijaki napisali spis o Svetovnem dnevu mladih in izpolnili razpredelnico, ki jo je pripravila ravnateljica. Nekaj dijakov se je udeležilo SDM.

V soboto, 28. septembra smo praznovali **Slomškov dan**. Krajše ure pouka so nam omogočile, da smo zadnji dve uri posvetili sv. maši bla-

ženega Antona Martina Slomška. Uvodno misel je povedala ravnateljica prof. Neda Vesel Dolenc. Sv. mašo je daroval katehet g. Franci Cukjati. Pri pridigi je pokazal Slomška kot zgled zavednega Slovenca in skrbnega škofa, ki se je trudil, da bi poživil vero in narodno zavest med Slovenci v tistem času. Med mašo je bilo mladinsko petje, ki so ga vodili petošolci ob spremljavi kitar. Bila je tudi priložnost za zakrament sprave; spovedoval je dr. Jure Rode. Tako smo lepo počastili blaženega Antona Martina Slomška, ki je zavetnik slovenskih šol.

Isti večer pa je bila izredna seja profsorskega zbora, na kateri so prisotni, pod vodstvom ravnateljice prof. Nede Vesel Dolenc, obravnavali posamezne pereče snovi te naše vzgojne ustanove.

mm

SLOVENCİ PO SVETU

Rojake v Kanadi obiskal škof Štumpf

Murskosoboški škof dr. Peter Štumpf, ki je odgovoren tudi za pastoralo Slovencev po svetu, se je dva tedna mudil pri rojaki v Kanadi. Obiskal je slovensko župnijo v Hamiltonu, seznanil pa se je tudi s skupnostjo v Torontu.

Škofa je povabil hamiltonski župnik Drago Gačnik na praznovanje 50-letnice slovenske župnije svetega Gregorija Velikega. Z njim je potoval stolni kaplan Goran Merica. Slovesnost začetka praznovanja 50-letnice župnije je bila na Slomškovo nedeljo, 22. septembra 2013. K slovesni sveti maši se je zbralo okoli 450 ljudi, veliko od teh je bilo tudi na kosilu. Prišla je tudi odpravnica poslov na veleposlaništvu v Ottawi, Irena Gril. Ljudje so bili veseli

škofovega obiska. Slednji je srečal tudi veliko rojakov v mešanih zakonih. Vesel je bil tudi dejstva, da Slovenci v mestu in tudi sicer v Kanadi doživljajo veliko empatijo.

Škof Štumpf si je med obiskom v Kanadi (to je bil njegov prvi obisk te države) ogledal tudi nekatere kulturne in naravne znamenitosti: Niagarske slapove, parlament v Ottawi, Midland - kraj kanadskih mučencev ... V Midlandu imamo tudi Slovenci svoje obeležje slovenskih krajev mučeništva po drugi svetovni vojni. Tam je bil prav na praznik kanadskih mučencev.

V petek, 27. septembra, na praznik sv. Vincencija Pavelskega, je obiskal lazariste v Torontu - tudi to je bilo prav na njihov

praznik. Dopoldne ob 10. je maševal v prvi slovenski cerkvi v Torontu pri Mariji Pomagaj, nato si je ogledal mesto, zvečer pa se je udeležil koncerta, ki ga je imel Slovenski komorni zbor Megaron iz Ljubljane, pod vodstvom Damijana Močnika in dirigentke Martine Batič.

V nedeljo, 29. septembra, je škof daroval sveto mašo tudi pri Brezmadežni v Torontu. Navzočih je bilo okoli 500 ljudi. Župnijo vodijo lazaristi in s kaplanom Tonijem Burjo sta ta dan obiskal še nekaj slovenskih postojank.

V času obiska v Kanadi je škof obiskal

tudi nekatere slovenske družine. Videl je, da zelo cenijo družinske vezi.

Zorec Franc, devetdesetletnik

S priprtimi očmi na sliko šumljakovega mlina, se danes Franci sprašuje, če mu

je pred devetdesetimi leti takratni ropot mlinskih lopat nujno moral naznanjati začetek življenjske poti, posejane z nemiri, ki mu danes še vedno teptajo ostanke na pol uvelega spomina. Zgodnja izguba staršev, sirotišnica, zaradi vojne prekinjena klasična gimnazija, begunstvo ...

Njegova gesta, ki je rešila Trnovčevo družino pred pokolom, je bila priložnost, da se je priključil četnikom za boj proti komunistom. Takratni dvanajstletni Trnovčev Lojze, dr. Alojz Ambrožič, je kasneje postal kanadski kardinal. Proti koncu leta 1942 je F. Zorec, v Zaplani, stopil v specialno službo, ilegalno, kjer je dobil operativno ime »Kocelj«. Pripravil se je za pohod na Primorsko, ki je bila pod Italijo, da bi tam promoviral nasprotovanje jugoslovanskim komunistom in istočasno poročal Angležem in Američanom o premikih vojaških sil. Končni namen tega programa je bila pripadnost Primorske v Jugoslavijo.

Na Dobrovi je vstopil k domobranecem. Takoj za podoficirskim tečajem na Mostah je pomagal pregnati Italijane iz Postojne, Prestranka, Št. Petra na Krasu in iz Ilirske Bistrice. Pripravil se je nato za propagandno službo, v okviru katere je bil priča pogajanj med partizani in gestapovci, ki so načrtovali sodelovanje na Primorskem. Bil je od Nemcev zaprt v Reki, ter ušel iz zapora med premesti-

tvijo v Trst. Med begom v Bologno je bil ponovno ujet, a tokrat noseč zapiske, ki so poročali o Idrijskih pogajanjih med Nemci in Partizani. Zapisniki so bili namenjeni zaveznikom s katerimi bi se lahko informirali o resničnih namenih Osvobodilne fronte: revolucija. Zaradi teh dokumentov je ponovno doživel ječo in smrtno obsodbo. Oproščen sicer smrtne kazni je bil poslan na fronto in tam zbežal k Američanom. Eno leto po vojni je bil odpuslan na ogled v Jugoslavijo. Na poti nazaj v Italijo je pripeljal čez mejo Milana Zajca, enega izmed redkih prič tragičnih dogajanj v Kočevskem Rogu.

Pot v Legiji ga je peljala od Št. Jošta v Rovte in od Vrhnike do Horjula. V Rovtah nad Logatcem je spoznal Marijo Kogovškovo, ki je pred odhodom v Argentino, v taborišču v južni Italiji (Barletta), postala njegova žena. V Argentini so se jima rodili trije otroci, Janez, Marija in Darinka. Mariji in možu Francitu Sušniku, pa še dva vnuka, Martin in Tomaž. Martin in žena Magdalena Jerman pa Francu Zorcju že naznanjata prihod pravnukinje!

Namesto advokature ali diplomacije, mu je begunski vsakdanjost postregla z mizarskim poklicem. V pogovoru s Francetom Zorcem je slišati, da so ga sestre usmiljenke v sirotišnici učile smisla za pravičnost, za zvestobo in narodne zavesti. Nič manj pa ga je usmerjalo tudi učenje kaplana na Dobrovi, ki je dokazoval isto zvičajno mater komuniz-

mu, fašizmu in nacizmu. To nakazuje, da so Franceta že iz mladih let usmerjali duhovi v jasni nazorski pogledi, kjer so vera in upanje v Božjo ljubezen in pravičnost, temelji, na katere se lahko opre močna zgradba neustrašenega in pogumnega človeka. Te odlike označujejo tudi tokratnega slavljenca. Slep vera v resnico in v pravičnost mu je v službi za družbo večkrat postregla s presenečenji, ki so bili toliko bolj trpki, kolikor je bila naloga plemenita in opravljena z ljubeznijo. Ta vera pa je vsekakor zgradila močno osebnost.

Mnogi, ki smo z njim živeli ali delali, mu ponosni želimo naj bi Božja volja veljala tako, da bi mu nekdanji šumljakov mlin dolival poguma, zadovoljstva, in obilnega zdravja še mnogo let!

t. s.

Dragi gospod Franc Zorec!

Odbor Slovenskega doma San Martín Vam ob 90-letnici iskreno čestita. Naj Bog blagoslovi bogate sadove Njemu in bližnjemu darovanega življenja.

Hvala Vam za neprecenljiv zgled globoko verne kristjana in zavednega Slovenca ter za požrtvalno delo člana in predsednika Doma.

Z željo, da bi nas še dolgo let navduševala Vaš mladostni zagon in optimizem, Vam kličemo: Bog Vas živi!

San Martín, 25. september 2013

Zvestemu članu pozdrav in torta

Odmev prof. Franceta Pibernika!

V številki 35 našega lista smo na strani 4 objavili članek ob 85-letnici prof. Franceta Pibernika. Od njega smo prejeli sledeči odziv:

Res sem počaščen in se zahvaljujem za vaš zapis v Svobodni Sloveniji. Ne vem kje tišči razlog, da sem se pred 30 leti lotil raziskovanja v domovini prepovedanih in zamolčanih književnikov, a ko sem iskal gradivo o Balantiču, sem takoj naletel na zdomske avtorje in tako našel stik s pisatelji in pesniki, ki sodijo v vrh slovenske povojne literatura. Koliko duhovnega in kulturnega bogastva!

Vsem najlepša hvala in iskren pozdrav.

France Pibernik

Oskar Molek razstavlja

V Muzeju ljudske umetnosti José Hernández, Avenida del Libertador 2373, bo v četrtek 10. oktobra potekala otvoritev razstave »Retratos de Brasil«, ki jo predstavlja fotograf Oskar Molek. Razstavljen dela smo lahko videli svojčas že v prostorih slovenskega veleposlaništva. Razstava bo odprta do nedelje 17. novembra. Ob nedeljah je vstop prost.

RAST XLII

V četrtek, 11. julija smo pisali končni izpit. Po zahtevnem šolskem dopoldnevu so nas voditelji nagradili s kopanjem v vodnem parku Atlantis ob nakupovalnem centru BTC. Po kopanju smo še skočili v BTC na kupovanje in ogled trgovin. Po večerji v Mc Donald'su smo se vrnili v Dijaški dom, kjer je nam šola organizirala »Večer talentov«. Naš Tomi Lenarčič je z odlično skladbo na kitari osvojil prvo mesto. Med večerom so udeleženci morali izbrati najlepšo dijakinjo in dijaka. Tako je bil izvoljen med najlepšimi naš Igor Malovrh. Večer je končal s prosto zabavo in plesom.

V petek, 18. julija smo imeli še zadnji dan pouka. Oddali so nam izpite. Veseli smo bili ker smo tečaj vsi uspešno zaklju-

čili. Vsaka skupina je morala pripraviti s svojim profesorjem krajšo točko za nastop. Povabljeni so bili starši dijakov in naši voditelji. Po pozdravih organizatorjev šole in gostov je sledila predstavitev vsake skupine nato razdelitev diplom in brošure tečaja. Ob 14.00 smo imeli še zadnje skupno kosilo v Dijaškem domu Bežigrad. Zelo težko smo se poslovili od drugih udeležencev tečaja, saj se je med nami spletlo lepo prijateljstvo.

V spremstvu ge. Pavlinke in g. Boštjana Kocmurja smo se s skupnim avtobusom vsi odpeljali do slovenskega morja. V Izoli smo se ustavili; nekateri smo takoj poskočili v vodo, drugi so se sončili in nekateri so šli na sladoleđ. Pozno popoldan smo se zbrali, da bi šli na večerjo v bližnji hotel Ri-

viera in se nato vrnili še zadnjo noč v Ljubljano.

V soboto 13. julija smo v dopoldanskih urah zapustili Dijaški dom Bežigrad in se odpeljali z vso prtljago na Koroško. Preko Ljubelja in Drave smo prišli v Celovec. Med potjo je na avtobus stopila predstavica Krščanske kulturne zveze, ga. Marija Gruškovnjak, ki nam je veliko povedala o slovenski skupnosti in o raznih koroških pokrajinah. Najprej smo šli na kosilo v jedilnico Mohorjeve družbe. Ga. Marija nam je potem razložila o vseh organizacijah, ki imajo svoj sedež v tej veliki stavbi: Mohorjeva ljudska škola in Mohorjeva založba, Krščanska kulturna zveza, Slomškov dom, Dopisni inštitut Urbana Jarnika, Dušnopastirski urad, uredništvo Nedelje, Katoliška akcija, Slovenska gospodarska zveza in Enotna lista. Videli smo tudi Tischlerjevo dvorano in razne pisarne.

Nato smo obiskali Gosposvetsko polje in mogočno stolnico Gospe Svete. Nadaljevali smo našo pot v Minimundus, mali svet najvažnejših znamenitosti in zgradb celega sveta, od Eifflovega stolpa do Blejskega otoka. Pobudnik in umetnik tega je bil tudi Slovenec Friderik Jerina. Po tolikih lepih in zanimivih zgradbah smo šli na Vetrinjsko polje in obiskali cerkev, kjer so naši predniki toliko molili in prejkoli ob začetku begunstva, ko so zvedeli za pobjo domobrancev.

Po tako doživetem popoldnevu smo se podali v čudovito vas Sele kjer so nas naj-

prej gostoljubno sprejeli in nam postregli z dobrotami. Nato smo se pomaknili v dvorano kjer smo zvečer nastopili. Po nastopu smo se zahvalili še posebno Krščanski kulturni zvezi, Katoliškem prosvetnem društvu Planica, Pevskemu društvu Sele za sponzoriranje dni na Koroškem ter gospema Mariji Gruškovnjak in Zalki Kelih Olip za spremstvo, vodenje in vsestransko pomoč. Pozno zvečer smo se odpeljali na Rebrco kjer je gradič s cerkvico in okostnico; tam smo prespali.

Naslednji dan smo se po zajtrku in skupni molitvi odpeljali v Železno Kaplo kjer smo prisostvovali maši, ki je daroval župnik g. Polde Zunder. Po maši nas je vse skupaj povabil na sladoleđ. Kar kmalu smo nadaljevali našo pot do gore sv. Heme nad Globasnico, kjer nas je pričakal upravnik Katoliške akcije g. Pavli Zablatnik in nas vodil po devetih postajah Duhovne poti. Med potjo smo pri vsaki postaji razmišljali o smislu našega življenja. Na zadnji postaji smo se povezali v krog in objeli smo staro lipo ter zapeli »Lipa zelenela jek«. Za kosilo smo se odpeljali v odlično slovensko gostilno Mohorič. Po izvrstnem kosilu smo šli do Zablatniškega jezera. Po dolgi poti skozi Jezersko smo zapustili prelepo Koroško in prišli z avtobusom v vas Adergas, na Gorenjskem. Z velikim veseljem nas je sprejel župnik g. Slavko Kalan. Postregel nam je z dobro večerjo in nato smo še zapeli in voščili Zofiji Skubic za rojstni dan.

(Dalje prihodnjič)

NOVICE IZ SLOVENIJE

RIGOLETTO V ŽELEZNI REPERTOAR

Konec septembra je bila v SNG Opera v Ljubljani kot prva v novi sezoni premiera Verdijeve opere Rigolettov režiji DetlefaSölterja in pod taktirko Lorisa Voltolinija. Na nekaterih predstavah bo vlogo grofa Monteroneja pel Juan Vasle, Marulla pa Ivan Andrés Arnšek.

Kot je dejal umetniški vodja opere Milivoj Šurbek, so se odločili za klasično postavitev, saj je ta blizu občinstvu. Želijo tudi, da bi Rigolletto postal del železnega repertoarja ljubljanske operno-baletne hiše in da bi ostal na programu najmanj dve do tri sezone.

Rigoletta so prvič igrali v Ljubljani leta 1855.

ZAČETEK AKADEMSKEGA LETA

Slovenske univerze so odprle vrata okoli 20.000 brucem in ostalim študentom, ki vstopajo v novo študijsko leto. Za bruce pa se je začelo z dobrodošlicami vodstev univerz in študentskih organizacij. Resorni minister Jernej Pikalo je na fakulteti za matematiko in fiziko nagovoril študente, na novinarski konferenci pa je med drugih predstavil zakonske spremembe, s katerimi se namerava boriti proti fiktivnim vpisom.

Študij je po Evropi študentom različno finančno dostopen. Nekatere države študentom omogočajo popolnoma brezplačen študij, nekatere zaračunavajo samo administrativne stroške, nekje pa so šolnine obvezne, je pokazala raziskava mreže Eurydice. Slovenija je za redne študente med ugodnejšimi državami, za izredne pa med dražjimi.

SLOVENC NA HRVAŠKEM

Zveza slovenskih društev na Hrvaškem je v kraju Gornje Vratno pri Varaždinu pripravila deseto vseslovensko srečanje slovenskih kulturnih društev na Hrvaškem. Na srečanju je sodelovalo 330 članov iz vseh 16 slovenskih društev, ki delujejo na Hrvaškem. Na mostu čez Dravo pri mejnem prehodu Ormož so posneli množično fotografijo.

KDO JE KOGA ŽALIL?

Kriminalisti so v zvezi z izjavami na javni tribuni Zbora za republiko v Lenartu zaslišali moralnega teologa Ivana Štuheca. Kot je ta dejal po polurnem zaslišanju v Mariboru, je bilo to opravljeno korektno, osumljen pa naj bi bil kaznivega dejanja žaljive obdolžitve v zvezi z očitki, ki jih je izrekel na račun protikorupcijske komisije.

PO SVETU

KEMIČNO OROŽJE

Sirija je pod nadzorom mednarodnih strokovnjakov začela uničevati svoje kemično orožje. Ameriški državni sekretar John Kerry se je na to odzval z neobičajno pohvalo režima predsednika Bašarja Al Asada. Damask mora kemično orožje in obrate za njegovo izdelavo skladno z resolucijo Združenih narodov uničiti do 1. novembra. Kerry je nagovoril tudi Iran. Tamkajšnje oblasti je pozval, naj predstavijo nove predloge glede svojega jedrskega programa.

LAMPEDUSA

Pred italijanskim otokom Lampedusa potapljachi iščejo pogrešane po četrtkovem potopu ladje, na kateri je bilo približno 500 beguncev iz Afrike. Obalni straži je takoj po nesreči uspelo rešiti 155 ljudi. Najmanj 190 jih je izgubilo življenje, a žrtev bo zelo verjetno še več. V Evropi so se po tragediji okrepili pozivi k temeljiti reformi priseljske politike.

ZAŠČITA OSEBNIH PODATKOV

Evropska komisarka za pravosodje Viviane Reding je članice Evropske unije pozvala, naj pospešijo pogovore o reformi evropskih pravil za zaščito osebnih podatkov. Po njenem je pomisleke posameznih držav mogoče odpraviti z dogovori. Verjame, da povezava lahko najde rešitev, ki je sprejemljiva za vse. Evropska komisija je reformo pravil o varstvu osebnih podatkov predlagala januarja lani. Ta je nujna, saj so veljavna pravila iz leta 1995, ko je internet uporabljal manj kot odstotek Evropejcev.

NOBEL ZA MEDICINO

Začel se je teden objav letošnjih Nobelovih nagrajencev. Nobelovo nagrado za medicino bodo tokrat prejeli Američana James Rothman in Randy Schekman ter Nemec Thomas Südhof. V obrazložitvi piše, da so omenjeni znanstveniki razrešili skrivnost, kako celica organizira svoj transportni sistem. Motnje v tem sistemu imajo škodljive učinke in prispevajo k stanjem, kot so nevrološke bolezni, diabetes in imunološke motnje.

PISALI SMO PRED 50 LETI

SLOVENC V ARGENTINI

Slovenski otroci in Slomšek. Štirikrat na leto se slovenski otroci iz Velikega Buenos Airesa zberejo na skupnih prireditvah, ki imajo namen otroke poglobiti in povezati v verskem in narodnem čutenju.

Ena teh prireditev je vsakoletna Slomškova proslava ob obletnici njegova smrti, letos v nedeljo, 22. Septembra. ...

Občni zbor društva slovenskih protikomunističnih borcev. V nedeljo, 22. t. m. je bil na slovenski pristavi v Moronu tabor Društva slovenskih protikomunističnih borcev. Udeležilo se ga je veliko število članov, tako, da je bila zborovalna dvorana na Pristavi zasedena do zadnjega kotička.

Ob napovedani uri je bila najprej sv. maša, ki jo je daroval kurat g. Jože Guštin, zatem pa občni zbor, ki ga je začel starešina Ivan Korošec. Pozdravil je vse navzoče, posebej kurata g. Jožeta Guština, g. Toneta Škulja in zastopnika Svob. Slovenije. ...

Slovenski tabor v Slomškovem domu. Za 8. septembra je odbor Slomškovega doma v Ramos Mejía napovedal za proslavo II. obletnice blagoslovitve doma slovenski tabor. Zaradi slabega vremena je moral biti preložen na nedeljo, 22. t. m. Kljub temu, da je bilo tega dne več prireditev, se ga je dopoldne in popoldne udeležilo lepo število rojakov.

Oder je bil za taborsko prireditev lepo okrašen. Dopoldne je bil na njem postavljen oder z lepim slovenskim lesenim znamenjem, na desni strani je visela slika Gospe Svete, nad njo pa napis »N'mav čez iza-ro«. ...

Moron-Castelar. V soboto, 14. Septembra t. l. sta priredila SDO in SFZ Moron »Kresni večer« na Pristavi. Odborniki društva so postavili pod ombujem oder in s pomočjo otro pripravili drva za kres. Navzoči mladini je o kresnih običajih govoril dr, Julij Savelli. Nato pa je zapel ob spremljavi kitar kvartet Majhen-Vivod-Mizerit-Kralj več slovenskih pesmi.

Mnogo dobre volje je povzročil tudi prizorček, ki ga je za to priliko napisal Mirko Kunčič in ki so ga odigrale članice SDO pod vodstvom Marije Babnikove. ...

(Svobodna Slovenija, 26. Septembra 1963 - Št. 39)

NEMŠKI VOJAKI

Nemška vojska je v nedeljo afganistanskim varnostnim silam predala vojaško bazo v provinci Kunduz, kjer je bila nameščena od leta 2002. Zadnji nemški vojak bo oporišče zapustil najpozneje do konca tega meseca. Afganistanske sile bodo sicer še vedno lahko zaprosile za pomoč kakih 300 nemških vojakov iz province Balh.

ISKANJE SUROVIN

Usmerjevalna skupina v sklopu evropskega partnerstva za inovacije za surovine je objavila strateški načrt, v katerem opisuje ukrepe za zagotovitev trajnostne dobave surovin za evropsko gospodarstvo. V njem je zastavljen cilj, da Evropa do leta 2020 postane prva v svetu na področju raziskovanja, pridobivanja, predelave, recikliranja in nadomeščanja surovin. V načrtu so podrobno opisani ukrepi, ki jih lahko vključeni deležniki, to so države članice EU, podjetja, raziskovalci in nevladne organizacije, uporabijo za krepitev tehnoloških in drugih inovacij vzdolž celotne vrednostne verige surovin ter v mednarodnem okolju. Med predlaganimi ukrepi so na primer novi koncepti in tehnologije za stroškovno učinkovito iskanje surovin, boljša predelava in recikliranje odpadkov pri rušenju objektov ter iskanje nadomestil za ključne surovine.

SVOBODNA SLOVENIJA / ESLOVENIA LIBRE

Fundador: **MILOŠ STARE** / Director: **Antonio Mizerit** / Propietario: **Asociación Civil Eslovenia Unida** / Presidente: **Franci Znidar** / Redacción y Administración: **RAMON L. FALCON 4158 - C1407GSR BUENOS AIRES - ARGENTINA** Tel.: (54-11) 4636-0841 / 4636-2421 (fax) / e-mail: **esloveniau@sinectis.com.ar** in **esloveniau@gmail.com**

Za Društvo ZS: Franci Znidar / **Urednik:** Tone Mizerit
Sodelovali so še: Gregor Batagelj (dopisnik v Sloveniji), Marta Petelin, Jože Horn, Urška Makovec, Metka Mizerit, Mirjam Oblak, Janez Zorec, Franci Sušnik, Vera Breznikar Podržaj in RAST.
Mediji: STA, Radio Ognjišče, Družina.

RESUMEN DE ESTA EDICION

CONCURSO DE TESIS

La Oficina de gobierno para los eslovenos en el extranjero publica el XII Concurso de premiación de licenciaturas, maestrías y tesis de doctorado sobre el tema de los eslovenos en el mundo. El objetivo del concurso es promover las actividades de investigación de los estudiantes de grado y postgrado en el campo de los eslovenos por el mundo, con el fin de concienciar la importancia de la preservación de la identidad eslovena por fuera del territorio esloveno. Los candidatos pueden presentar sus trabajos, defendidos con éxito en la universidad, también en español, adjuntando un resumen en lengua eslovena. Se tendrán en cuenta las tesis defendidas en el período comprendido entre el 01/11/2012 al 31/10/2013. Los interesados deberán enviar en sobre sus trabajos a Erjavčeva 15, 1000 Ljubljana, Slovenia (con la leyenda “za nagradnji natečaj”), junto con el certificado de la defensa de la tesis y una breve biografía personal y la dirección de contacto. Los trabajos se recibirán hasta el 10/12/2013. Más información: (00386) (0)1 230 80 11 (dr. Zvone Žigon); zvone.zigon@gov.si (Pág. 1)

CONMEMORACIÓN EN TEHARJE

En el parque memorial Teharje se realizó el pasado domingo una conmemoración en recuerdo de las víctimas de la guerra y de la violencia de la posguerra. Algunos de los participantes de la conmemoración llegaron a pie desde la estación de tren de Celje, por el camino que, en 1945, los ‘devueltos’ domobranci y las víctimas civiles llegaron al campamento de Teharje. La jornada comenzó con la santa misa, ofrecida por el obispo de Celje, Stanislav Lipovšek que en su homilía destacó la importancia de la oración del rosario, último consuelo de muchos inocentes que perdieron su vida en Teharje. En el acto conmemorativo habló nuestro compatriota argentino Ivan Korošec, un sobreviviente de Teharje que junto con el recientemente fallecido sacerdote Zdešar escaparon y se salvaron de la muerte. En sus palabras revivió el camino desde la estación de Celje y el vía crucis de aquellos que murieron ante sus ojos y la furia de sus verdugos. También se dirigió a los presentes e publicista Aleš Maver quien destacó que Teharje es y debe ser un monumento de la fuerza destructiva que imprimió una huella indeleble en el mundo esloveno. (Pág. 1)

PRISTAVA: DÍA DE LA JUVENTUD

Siguiendo todas las tradiciones, este año también llovió el domingo elegido por los jóvenes de Pristava (Castelar) para celebrar su Día. A pesar del mal tiempo, algunos equipos pudieron jugar los partidos, pero no se llegaron a disputar ambas finales. Luego de la misa y el almuerzo, los más entusiastas persistían en el barro y la lluvia con el deporte. El programa cultural no se suspendió, como tampoco las risas al oír las ocurrencias de Ramón sobre el escenario, en su casi infructuosa búsqueda de una ‘chica’ para preservar la herencia de sus antepasados – tanto espiritual como material. (Pág. 3)

SECUNDARIA ESLOVENA

En este número se publica una breve crónica sobre las actividades que realizaron los estudiantes del curso esloveno Srednješolski tečaj que inició su ciclo lectivo el 9 de marzo de 2013. En marzo se prepararon para las Pascuas de modo especial al igual que tuvieron una jornada de reflexión en el mes de mayo. También se trabajó en todos los cursos la Jornada mundial de jóvenes en Río de Janeiro. El 28 de septiembre pasado, celebraron de modo especial el día del beato Slomšek, patrono de los docentes, con una misa en el horario de clases. (Pág. 3)

RETRATOS

En el Museo de Arte Popular José Hernández (Avda. del Libertador 2373 CABA) se podrá visitar hasta el 17 de noviembre (miércoles a viernes de 13 a 19 hs.; sábados, domingos y feriados de 10 a 20 hs.) la muestra “Retratos de Brasil” de Oskar Molek. Entrada general \$5. Domingos gratis.

Naročnina Svobodne Slovenije: Za Argentino, \$ 600.-; pri pošiljanju po pošti: sivi papir, \$ 820.-; beli papir \$ 930.-; Bariloche; \$ 785.-; obmejne države Argentine, 250.- US dol.; ostale države Amerike, 280.- US dol.; ostale države po svetu, 300.- US dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto, 200.- US dol. za vse države. Dolg za letnike v zaostanku se plača po ceni naročnine tekočega leta. **Svobodna Slovenija izhaja s podporo Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu RS.**
Čeke: V Argentini na ime „Asociación Civil Eslovenia Unida“, v inozemstvu (bančne čeke, ne osebne) na ime „Antonio Mizerit“. Oblikovanje in tisk: **TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.** / California 2750-C1289ABJ Buenos Aires-Argentina / Tel.: (54-11) 4301-5040 / E-mail: info@vilko.com.ar

MALI OGLASI

TURIZEM
TURISMO BLED
EVT Leg. 12618
Dis. 2089
de Lucía Bogataj
Monseñor Marcón 3317 B, San Justo
Tel. 4441-1264/1265

GREGOR BATAGELJ, turistični vodnik v Sloveniji. Slovenski/španski jezik. Mob.: +386-(0)31-567-098. E-naslov: mgbatagelj@gmail.com

ZOBOZDRAVNIKI
Dr. Damijana Sparhakl - Zobozdravnica - Splošna odontologija - Belgrano 123, 6. nadstr. "4" - Ramos Mejía - Tel.: 4464-0474.

ADVOKATI
Dobovšek - odvetniki
Somellera 5507 - C1439AAO - Capital Federal - Tel/Fax 54-11-4602-7386 E-mail: estudio@estudiodobovsek.com.ar
Dr. Marjana Poznič - Odvetnica - Uradna prevajalka za slovenski jezik. Lavalles 1290, pis. 402 - Tel. 4382-1148 / 15-4088-5844 - mariana.poznic@gmail.com

Dra. Ana C. Farreras de Kocar - Sucesiones - Contratos - Familia - Comercial - Laboral - Civil - Jubilaciones - Pensiones. Martes y Jueves de 15 a 18 hs. Belgrano 181 - 6º B (1704) Ramos Mejía. Tel.: 4469-2318 Cel.: 15-6447-9683 e-mail: farrerasanac_te@yahoo.com.ar

GASTRONOMIJA
Apetit
sabor europeo
od torka do vključno sobote od 19. ure naprej. Praznovanja, obletnice, srečanja. Cene ugodne, pristna domača hrana in kvalitetna postrežba. Rezervacije: 4658 4158. Avellana 450, Ramos Mejía, Buenos Aires.

Planika catering - Ani Rode
Slovensko in mednarodno pecivo po naročilu - Tel.: 4655-4422 ali 15-4073-3495

VERA WINES - VINOTEKA
Prodaja domačih in uvoženih vin in penin. Poroke, praznovanja, podjetniška darila. Tel.: 4342-4112; Cel.: 15-3941-0078 - info@verawines.com.ar - Av. de Mayo 769, CABA. Od ponedeljka do petka od 11.30 do 19.30 ure, v sobotah pa od 10-18.ure.

POSREDOVANJA
PATAGONIA Storitve
María Cristina Breznikar Rant s.p. Vaš kontakt v Sloveniji. Osebna potovanja. Vzpostavimo stik med sorodniki. Pokojninski postopki, najemnine in več drugih storitev. E-mail: patagonia.storitve@yahoo.com

OBVESTILA

Četrtek, 10. oktobra:
Ob 14.30 seja ožje-odbora ZSMŽ in ob 15.30 seja širšega odbora ZSMŽ, v Slovenski hiši.

NEDELJA, 13. oktobra:
Obletnica Našega doma San Justo

ČETRTEK, 17. oktobra:
ZSMŽ San Martin vabi na mesečni sestanek v Domu ob 16h. Predavala bo Dr. Katica Cukjati na temo »Vloga žene in matere v družini in skupnosti«. Vsi lepo vabljeni!

PÉTEK, 18. oktobra:
Slovenski pevski zbor San Martin vabi na koncert v stolni cerkvi (na trgu), ob 20. uri.

SOBOTA, 19. oktobra:
Redni pouk na srednješolskem tečaju RMB, ob 15. uri v Slovenski hiši.
Zahvalna sv. maša RASTI XLII, ob 19.15 uri v cerkvi Marije Pomagaj.

DAROVALI SO

Za dobrodelni sklad Zveze slovenskih mater in žena San Martin je darovala ga. Magda Petkovšek \$300.- namesto cvetja na grob ge. Mariji Prešern. **Bog plačaj!**

Slovenski pevski zbor San Martin
bo imel v petek, 18. oktobra ob 20. uri koncert v Stolni cerkvi Jezusa dobrega Pastirja (na trgu San Martin)

Prisrčno vabljeni!

Slovenska kulturna akcija vabi umetnike slovenskega porekla, da sodelujete pri skupinski razstavi skulptur, umetniških fotografij in umetniškega nakita

Za prijavo na to razstavo, poleg osebnih podatkov in kratkega CV, je potrebno, da pošljete na spodaj napisani elektronski naslov 4 ali 5 fotografij vaših del.

-Za skulpture: pojasnite mere in uporabljen material. Skulpture morate predstaviti z ustreznim podstavkom.

-Za fotografije: fotografije morajo imeti sledeče mere:
a) 30 x 40 cm, (montirane na »foam board-u« 40 x 50 cm) ali
b) 20 x 30 cm (montirane na isterm materialu 30 x 40cm)

-Za nakit: pojasnite uporabljeni material.

- Rok za prijavo za izbiru razstavljenih predmetov je do 10. novembra 2013.
- Kontaktna oseba: vodja likovnega odseka prof. Andrejka Dolinar
e-pošta andreadolinar@gmail.com

OSEBNE NOVICE

Rojstvo
V mestu Houston, Texas, USA, se je 30. septembra rodil **Tomaž Markež**, sin Damijana in Magde, roj. Irurueta. **Srečni družini iskreno čestitamo!**

Nova diplomanta

Prof. Lučka Voršič je 2. oktobra uspešno zagovarjala svojo tezo in dobila naslov Licenciada en artes visuales na IUNA (Instituto Universitario Nacional del Arte).
Santiago Voršič je 2. oktobra na Katoliški uni-verzi dobil diplomu Profe-

sorja filozofije.
Novima diplomantom čestitamo!

Smrt
V Tabladi je umrl **Jože Kenda** (87) in v Ramos Mejii **Marija Prešeren roj. Tomaževič** (94).
Naj počivata v miru!

mladi VAL **MLADINSKO CELODNEVNO SREČANJE**

19/10
od 10. do 19. ure

Casa de Fe Joven
Cisneros 905, Ramos Mejía

Vpiši se na: mladival2013@gmail.com
CENA: \$50

Pridite k meni vsi, ki ste utrujeni in obteženi, in jaz vas bom poživil.
Matej 11, 28

Z žalostjo v srcu sporočamo, da nas je 1. oktobra 2013, v 87. letu starosti zapustil naš ljubi mož, oče, dedi, stric, svak in tast

Jože Kenda

Hvala vsem, ki ste molili in nas spremljali v teh težkih trenutkih. Zahvalo župniku P. Robertu Scardamaglia, G. Martinu Bernalu in Dr. Juretu Rodetu za molitev ob krsti. Posebno zahvalo pa G. Franciju Cukjatiju za pogrebne obrede in molitev s pomočjo župnika Himmelreicha.

Žalujoči:
žena **Gina Kenda roj. Martinič**;
hčerka **Silva** in mož **Albin**;
sin **Edvard** in žena **Monika**;
vnukinje in vnuki: **Andrejka, Sašika, Damjan, Tomaž, Luka** in **Karolina**;
brat **Ivan** z ženo **Miro**;
svak **Marjan** z ženo **Julio**;
svakinja **Marija**;
nečakinje in nečaki: **Jana** z možem **Jernejem** in **Magda** s sinom **Marjanom**; **Lidia, Claudia** in **Gabriela**; **Lidija, Renata** in **Franko**; **Milka** in **Jelka**; **Laura, Javier, Maximiliano** in **Agustina**.

Argentina, Slovenija, Italija

»Jaz sem pot, resnica in življenje«
Jn 14, 6

Vsem prijateljem in znancem sporočamo, da je v ponedeljek, 30. Septembra 2013, v 85. letu starosti odšel v večnost naš dragi ata, stari ata, brat, stric in svak, gospod

Jernej Štefe

Zahvaljujemo se vsem, ki ste ga prišli kropit. Posebna zahvala g. dr. Juretu Rodetu in g. Francitu Cukjatiju za daritev sv. maše in molitve ob krsti. Priporočamo ga v molitev.

Žalujoči:
hčerke **Marjeti** in mož **Janez**, **Tildi** in mož **Ciril** in **Lenči**;
sin **Nejko** in žena **Milena**;
vnuki **Maks** z ženo **Laro**, **Nadja, Viki, Niko, Tomi, Damijan, Martin, Mikaela, Luci, Ceci, Marko** in **Pavel**;
bratje **Tine, Janez** in **Filip** z družinami;
svak **Jože**
ter ostalo sorodstvo

Buenos Aires, Lukovica pri Domžalah, Stična

57. OBLETNICA NAŠEGA DOMA SAN JUSTO
Nedelja, 13. oktobra 2013

11.15 Zbiranje narodnih noš in predstavnikov domov v Našem domu.

11.30 Sveta maša za žive in rajne rojake iz okraja v Našem domu San Justo, za pok. dušnega pastirja p. Alojzija Kukovico in za pok. botra Doma, Cirila Oblaka. Daruje msgr. dr. Jure Rode. Poje MPZ San Justo pod vodstvom prof. Andrejke Selan Vombergar.

13.00 Dobrodošlica navzočim in dviganje zastav.

13.30 Kosilo.

17.00 Začetek kulturnega programa v zgornji dvorani. Uvod in pozdravi. Slavnostna govornica: ga. Alenka Prijatelj.

Na odru Frida Beznika: ljudska veseloigra v štirih dejanjih
»Miciki je treba moža« (Vinko Korže)
v režiji Angelce Podržaj Miklič in Tonija Rovana.

Po kulturnem programu prosta zabava in ples ob zvokih BAIRES POLKA.

Prijave za kosilo do petka 11. oktobra pri Mici Malavašič Cassullo (4441-5528) ali pri Mari Uštar Novljan v Našem domu, vsak dan od 8. do 12. ure (4651-4914).

Náš dom San Justo, H. Yrigoyen 2756 San Justo, Buenos Aires